

УДК 657.42

LAND TAX AUDIT АУДИТ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ

Datsenko G.V./ Даценко Г.В.*Associate Professor of Economic Sciences, Associate Professor / д.е.н.,проф.*

ORCID: 0000-0001-8327-7301

Otkalenko O.M./ Откаленко О.М.*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor / к.е.н., доц.*

ORCID: 0000-0001-7184-8437

Maister L.A./ Майстер Л.А.*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor / к.е.н., доц.*

ORCID: 0000-0002-1097-9940

*Vinnitsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics,**Vinnitsia, Soborna, 87, 21050**Вінницький торговельно-економічний інститут**Державного торговельно-економічного університету, м. Вінниця, Соборна, 87, 21050*

Анотація. У статті обґрунтовано важливість здійснення аудиту земельного податку, як інструменту фінансування місцевих громад. Означено порядок та мету проведення податкового аудиту земельного податку. Обґрунтовано основні причини, що визначають потребу в аудиті земельного податку з ціллю його достовірного декларування. Запропоновано покроковий порядок дій процесу щодо правильного визначення об'єкту аудиту земельного податку, яке включає в себе ідентифікацію та уточнення земельних ділянок, що підлягають перевірці.

Ключові слова: аудит, оподаткування, земельний податок, земельні ресурси, об'єкт аудиту, програма аудиту.

Вступ.

Актуальність теми дослідження визначається тим, що земельний податок є важливим джерелом доходів для багатьох країн, забезпечуючи фінансування для різноманітних громадських послуг та інфраструктурних проєктів. Однак, ефективне стягнення цього податку може бути складним завданням через велику різноманітність типів використання земель та складнощі у оцінці їх вартості. Тому, у даному контексті, аудит земельного податку виявляється необхідним інструментом для забезпечення справедливості та ефективності цієї системи оподаткування.

Питаннями ефективного управління процесом аудиту земельного податку займався ряд вчених, від так, значні напрацювання щодо означеного питання відображені в чималій кількості праць таких науковців та фахівців-практиків, як: Ю. Федоренко, В. Дубчак, Т. Меліхова, О. Артюх, А. Кошель [1, 2, 3] тощо.

Метою написання статті виступає висвітлення та розкриття інформації щодо процесу аудиту земельного податку, його значення та впливу на фінансову стабільність, а також на розвиток сучасного суспільства.

Основний текст.

Податок на землю є одним з ключових інструментів фіскальної політики, який має велике значення для стабільності та розвитку країни. Він виконує низку важливих функцій, сприяючи економічному зростанню, соціальній справедливості та ефективному використанню земельних ресурсів.

Відповідно до Податкового кодексу України, земельний податок – це обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів. [4]

Іншими словами, оподаткування землі – це система оподаткування, при якій власники земельних ділянок сплачують певну суму грошей у державний бюджет або місцеві бюджети в обмін на право володіння, використання або обробки цих ділянок землі.

Оподаткування землі є важливим інструментом фінансування місцевих інфраструктурних проектів, збереження природних ресурсів та стимулювання раціонального використання земельних ресурсів. Тому вкрай важливим є проведення аудиту земельного податку.

В цілому, податковий аудит у межах аудиторської діяльності означає незалежну перевірку обліку та звітності у системі оподаткування з метою перевірки точності розрахунку та сплати податкових платежів до бюджету. Аудитор висловлює свою думку щодо достовірності обліку і звітності у всіх значущих аспектах згідно з чинним податковим законодавством. [3]

Аудит земельного податку – це процес перевірки та аналізу стягнення земельного податку з метою визначення його відповідності законодавству та ефективності збору. Під час аудиту проводиться оцінка об'єктів оподаткування, перевірка документації, визначення правильності розрахунків податку, а також виявлення можливих порушень та шляхів їх усунення.

Його мета - переконатися, що власники земельних об'єктів правильно визначають величину податку, який вони повинні сплачувати, і що цей податок відповідає законодавчим вимогам. Аудит може проводитися як внутрішньо, так і зовнішньо, залежно від політики та потреби органів податкового контролю.

Предметом аудиту земельного податку є перевірка відповідності обчислення та сплати земельного податку законодавству, а також оцінка правильності декларування та обліку земельних ділянок. [2]

В загальному, аудит земельного податку є важливим інструментом для держави, місцевих органів влади та громадськості з кількох причин:

1. Збір доходів. Земельний податок є одним з основних джерел доходів для бюджетів різних рівнів, зокрема, місцевих бюджетів. Аудит допомагає переконатися, що податкові доходи від землі відображають її справжню ринкову вартість і що всі податкові обов'язки виконані належним чином.

2. Справедливість і прозорість. Аудит земельного податку допомагає виявити будь-які помилки, недоліки чи зловживання, які можуть призвести до несправедливого обтяження для окремих власників землі або до втрати доходів для бюджету. Він також сприяє підвищенню прозорості в системі оподаткування.

3. Ефективне управління земельними ресурсами. Це дозволяє оцінити ефективність і доцільність використання земельних ресурсів та приймати рішення щодо їх оптимального використання.

4. Захист прав власності. Проведення аудиту може допомогти у виявленні порушень прав власності на землю, таких як незаконне захоплення або неправомірне використання земельних ділянок.

5. Збереження довіри громадськості. Довіра людей до системи оподаткування та відкритість управління земельними ресурсами залежать від того, наскільки ефективно проводиться аудит земельного податку. Це стосується як місцевих жителів, так і потенційних інвесторів.

За словами Т. Меліхової, основним завданням проведення аудиту земельного податку є перевірка наявності земельних ділянок, правильності визначення залишку земельного податку на початок періоду, віднесення підприємства до платників земельного податку, визначення об'єктів оподаткування земельним податком, визначення бази оподаткування земельним податком на земельну ділянку, якщо нормативну грошову оцінку її проведено або не проведено, застосування кореспонденції рахунків із земельного податку, а також відповідності нарахування та сплати земельного податку; відображення земельного податку у фінансовій звітності підприємств на кінець звітного періоду [3].

Важливим є правильне визначення об'єкту аудиту земельного податку, яке включає в себе ідентифікацію та уточнення земельних ділянок, що підлягають перевірці. Основні кроки в цьому процесі можуть включати:

1. Ідентифікація земельних ділянок. Збір інформації про всі земельні ділянки, які належать або управляються платником податку. Це може включати ділянки, які використовуються для сільськогосподарських, промислових, комерційних, житлових або інших цілей.

2. Уточнення власності та прав. Перевірка документів, які підтверджують власність або право користування земельними ділянками. Це може включати земельні документи, акти про право власності, договори оренди та інші юридичні документи.

3. Класифікація земельних ділянок. Визначення призначення та класифікації кожної земельної ділянки згідно з вимогами земельного законодавства. Це може включати визначення категорії земель, їхнього призначення (сільськогосподарське, промислове, житлове тощо) та інших характеристик.

4. Оцінка вартості земельних ділянок. Визначення ринкової вартості кожної земельної ділянки з метою правильного розрахунку податку на землю. Це може включати оцінку земельних ділянок на основі ринкових цін, а також оцінку їхнього потенціалу та використання.

5. Визначення обсягу ділянок для аудиту. Обрання конкретних земельних ділянок, які будуть перевірені під час аудиту, з урахуванням їхньої важливості, ризику та інших факторів.

Ці кроки допомагають зрозуміти, які саме земельні ділянки будуть об'єктом аудиту та які аспекти їхньої власності та використання будуть перевірені.

Висновки.

Отож, аудит земельного податку є важливим інструментом для забезпечення справедливості та ефективності системи оподаткування. Він допомагає уникнути втрат доходів для держави через податкові ухилення та неправильне визначення об'єктів оподаткування. Важливою складовою

успішного аудиту є співпраця між податковими органами та власниками земельних об'єктів, а також застосування сучасних технологій та методів оцінки. Тільки завдяки систематичним та компетентним аудитам можна забезпечити справедливість та ефективність системи оподаткування землі.

Література:

1. Артюх О. Податковий аудит як завдання з надання достатньої впевненості. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2022. №1. С. 235-238.

2. Кошель А. Міжнародний досвід оцінки та оподаткування земель сільськогосподарського призначення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. №6. С. 588-590.

3. Меліхова О., Кулик Ю. Удосконалення обліку, оподаткування та аудиту земельного податку на підприємствах великого та малого бізнесу з метою оптимізації їх податкового планування. *Агросвіт*. 2022. №4. С. 23-36.

4. Податковий кодекс України від 02.10.2010 р., № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

References:

1. Artiukh O. (2022), Podatkovyi audyt yak zavdannia z nadannia dostatnoi vpevnenosti. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. [Online], vol. 1. p.p. 235-238.

2. Koshel A. Mizhnarodnyi dosvid otsinky ta opodatkovannia zemel silskohospodarskoho pryznachennia. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. [Online], 2015. vol. 6. p.p. 588-590.

3. Melikhova O., Kulyk Yu. Udoskonalennia obliku, opodatkovannia ta audytu zemelnoho podatku na pidpriemstvakh velykoho ta maloho biznesu z metoiu optymizatsii yikh podatkovoho planuvannia. *Ahrosvit*. [Online], 2022. vol. 4. p.p. 23-36.

4. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.10.2010 r., № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Abstract. *The article substantiates the importance of conducting a land tax audit as a financing tool for local communities. The procedure and purpose of the tax audit of the land tax is defined. The main reasons determining the need for a land tax audit for the purpose of its reliable declaration are substantiated. A step-by-step procedure for the process of correctly determining the object of a land tax audit is proposed, which includes the identification and clarification of land plots to be audited.*

Keywords: *audit, taxation, land tax, land resources, audit object, audit program.*

Стаття відправлена: 31.05.2024 р.

© Даценко Г.В., Откаленко О.М., Майстер Л.А.